

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

Cenové indexy jsou počítány na základě cen za výběrové soubory reprezentantů do úhrnu pomocí výpočetního vzorce typu Laspeyres. Pro výpočet se používají váhy základního období (t.j. roční struktura tržeb, výnosů apod.).

$$I_{1/0} = \frac{\sum \frac{P_1}{P_0} p_0 q_0}{\sum p_0 q_0} * 100$$

p - cena ve sledovaném období
p₀ - cena v základním období
poq₀ - stálá váha - hodnotový ukazatel základního období
(tržby, výnosy apod.)

Základem publikovaných indexů po provedené standardní revizi v roce 2006 jsou průměrné ceny za rok 2005. Stálou váhou indexů je roční struktura tržeb resp. roční pojistné, roční výnosy za finanční služby apod. za rok 2005.

Ceny, které jsou předmětem statistických zjišťování, jsou cenami převážně realizačními, smluvními (bez vlastní spotřeby), určené výhradně pro tuzemský trh (pro podnikovou sféru). Zjišťované ceny jsou očištěny od daně z přidané hodnoty.

Index cen tržních služeb pro podnikatelskou sféru

Úhrnný index cen tržních služeb zahrnuje následující indexy cen tržních služeb v podnikatelské sféře (t.j. **mezi podnikatelskými subjekty**):

- nákladní doprava, skladování a manipulace s nákladem
- poštovní a kurýrní služby
- telekomunikační služby
- programování a poradenství
- informační služby
- finanční služby, pojištění
- služby v oblasti nemovitostí
- právní a účetnické služby
- architektonické a inženýrské služby
- reklamní služby a průzkum trhu
- ostatní odborné, vědecké a tech. služby
- služby v oblasti pronájmu
- služby v oblasti zaměstnání
- bezpečnostní a pátrací služby
- služby související se stavbami, úpravou krajiny
- administrativní a jiné podpůrné služby

Cenová šetření uvedených tržních služeb, která jsou agregována v úhrnný cenový index, zahrnují vybrané služby obsažené v Klasifikaci produkce (CZ-CPA) v oddílech: 49, 50, 51, 52, 53, 61, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 71, 73, 74, 77, 78, 80, 81, 82.

Metodika šetření jednotlivých okruhů služeb je individuálně popsána u samostatně publikovaných indexů cen služeb.

Stálými váhami úhrnného indexu je souhrn vah za jednotlivě publikované okruhy služeb za rok 2005. Váhy v rámci jednotlivých okruhů služeb odrážejí pouze ty skupiny služeb, které je možno pokrýt cenovým šetřením a pro které je možno vhodným způsobem vytvářet cenové indexy.

Index cen nákladní dopravy

Index cen nákladní dopravy je vypočten v měsíční časové řadě od prosince 1993 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek na výkazech Ceny Dop Ž 1 - 12, Ceny Dop S 1 - 12, Ceny Dop P 1 - 12, Ceny Dop Ř 1 - 12 a Ceny Dop L 1 - 12. Ceny jsou sledovány prostřednictvím stálých reprezentantů (cca 40) a jejich stálých přepravních vzdáleností.

Celkový index nákladní dopravy obsahuje indexy za dopravu železniční (skupina 49.2), silniční (třída 49.41), potrubní (skupina 49.5), vnitrozemskou vodní (skupina 49.4) a leteckou (třída 51.21), které jsou počítány za jednotlivé úseky samostatně. Index cen potrubní dopravy obsahuje údaje za dopravu ropy a zemního plynu.

Metodika sledování smluvních cen na železnici se liší od ostatních druhů nákladní dopravy, neboť České dráhy a.s. mají zákonem uloženou povinnost vyhlašovat Tarif pro přepravu vozových zásilek, který slouží jako nabídkové ceny pro sjednávání volných smluvních cen. Nedohodne-li se železnice s přepravcem na jiné ceně než nabídkové, je nabídková cena považována za smluvní cenu. Pro výpočet průměrné smluvní ceny za sledované reprezentanty je používána metodika výpočtu sjednaná s pracovníky Českých drah. Index růstu sazeb v tarifu neodpovídá metodice sledování cenových indexů.

Stálými váhami indexu jsou tržby za přepravné za rok 2005. Cenovým základem indexu je průměr roku 2005.

Index cen skladování a manipulace s nákladem

Index cen skladování a manipulace s nákladem je vypočten v měsíční časové řadě od ledna 2005 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek výkazem Ceny Sklad 1 - 12 za CZ-CPA 52. Ceny jsou sledovány prostřednictvím devíti stálých reprezentantů.

Stálými váhami indexu jsou tržby za skladování a manipulace s nákladem za rok 2005. Cenovým základem indexu je průměr roku 2005.

Index cen poštovních a kurýrních služeb

Celkový index cen poštovních a kurýrních služeb je počítán měsíčně od ledna 2005, přičemž samotný index poštovních služeb je počítán již od prosince 1993. Index zahrnuje ceny zjišťované u vybraných zpravodajských jednotek na výkaze Ceny Spoj 1 - 12 za CZ-CPA 53.

Stálými váhami indexu jsou výnosy za služby pošty a tržby kurýrních firem za rok 2005. Cenový základ indexu je průměr roku 2005.

Index cen telekomunikačních služeb

Index cen telekomunikačních služeb je počítán měsíčně od roku 1993 z cen zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek na výkaze Ceny Spoj 1 - 12 za CZ-CPA 61. V klasifikaci CZ-CPA došlo k novému uspořádání uvnitř indexu.

Ceny za telekomunikační služby jsou od ledna 2005 sledovány v rozdělení na služby související s pevnými (skupina 61.1) nebo mobilními telekomunikačními sítěmi (skupina 61.2). V obou skupinách je sledován přenos dat a zpráv, pronájem okruhů nebo vysílačů a služby internetu.

Stálými váhami indexu jsou výnosy za služby telekomunikačních firem za rok 2005. Cenový základ indexu je průměr roku 2005.

Index cen peněžnictví

Index cen peněžnictví je vypočten v měsíční časové řadě od prosince 1993 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek peněžního zprostředkování z okruhu bankovní sféry na výkazech Ceny Ban 2 - 12 za CZ-CPA 64.1 a současně u vybraných jednotek ostatního

finančního zprostředkování poskytujících finanční leasing na výkazech Cený Leas 1 - 12 za CZ-CPA 64.9.

Zjišťování peněžního zprostředkování je zaměřeno na ceny vybraných bankovních služeb, které poskytují komerční banky zejména podnikatelským subjektům. Ceny služeb finančního leasingu jsou sledovány za vybrané okruhy leasingu poskytovaného podnikatelské sféře. Za cenu leasingu je považován leasingový koeficient, k jehož výpočtu jsou používány zásadně ceny bez daně z přidané hodnoty.

Výběr reprezentantů je průběžně konzultován s respondenty bankovního sektoru a velkými leasingovými společnostmi.

Stálými váhami indexu jsou výnosy z finančních činností komerčních bank a leasingový nárůst za služby finančního leasingu za rok 2005. Cenový základ indexu je průměr roku 2005.

Index cen pojišťovnictví

Index cen pojišťovnictví je vypočten v měsíční časové řadě od prosince 1993 na základě údajů zjišťovaných u vybraných zpravodajských jednotek na výkazy Cený Pój 1 - 12 za CZ-CPA 65.1. Zjišťování je zaměřeno výhradně na oblast pojišťování podnikatelské sféry.

Výběr reprezentantů u pojištění majetku byl na základě doporučení České asociace pojišťoven volen ze sféry tzv. malých a středních rizik. Zahrnuje pojištění majetku proti požáru a odcizení v členění na oblast řemesel, obchodu a služeb, pojištění motorových vozidel osobních a nákladních a zemědělské produkce za oblast rostlinnou a živočišnou. K vybraným reprezentantům byl zvolen vždy druh pojištění s nejčastějším výskytem v dané oblasti.

Za cenu je považováno pojistné u daného reprezentanta, které je vypočítáváno ze sazeb pojišťoven (v % nebo ‰) a pojistné částky pojišťovaného majetku. Na růstu cen v pojišťovnictví se proto do značné míry podílí inflační nárůst mimo sféru pojišťovnictví.

Stálými váhami indexu je přijaté pojistné za rok 2005. Cenový základ indexu je průměr roku 2005.

Index cen odborných služeb a služeb v oblasti nemovitostí, administrativních a podpůrných služeb, programování a poradenství, informační služby

Index byl publikován od roku 1996 do roku 2008 pod souhrnným názvem „Index cen podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu“. Od ledna 2009 jsou publikovány pouze indexy dělené podle oddílů.

V šetření jsou zahrnuty ceny služeb klasifikovaných v Klasifikaci produkce, známé jako CZ-CPA v oddílech: 62 – Programování a poradenství, 63 – Informační služby, 68 – Služby v oblasti nemovitostí, 69 – Právní a účetnické služby, 71 – Architektonické a inženýrské služby, 73 – Reklamní služby a průzkum trhu, 74 – Ostatní odborné, vědecké a technické služby, 77 – Služby v oblasti pronájmu, 78 – Služby v oblasti zaměstnání, 80 – Bezpečnostní a pátrací služby, 81 – Služby související se stavbami, úpravou krajiny, 82 – Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné služby.

Ceny vybraných služeb se zjišťují prostřednictvím statistických výkazů Cený Psn 1 - 12, Cený Pss 1 - 12, Cený Psa 1 - 12, Cený Psz 1 - 12, Cený Psu 1 - 12, Cený Psi 1 - 12, Cený Psr 1 - 12 a Cený Pso 1 - 12. Šetření se provádí u cca 500 vybraných zpravodajských jednotek, poskytujících tržní služby určené převážně pro podnikatele.

Stálými váhami indexu jsou roční tržby za služby poskytované v roce 2005. Cenovým základem pro výpočet indexu je průměr roku 2005.

Od ledna 1998 jsou čtvrtletně publikovány „**Průměrné ceny vybraných podnikatelských služeb**“. Vybírání jsou reprezentanti, jejichž průměrná cena je zaručena spolehlivým vzorkem respondentů.